The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament

Alegerea şi organizarea Camerei Superioare a Parlamentului francez, comparativ cu Parlamentul român

Ion-Eduard LĂDARU*

Abstract

Development of the Constitution on which Romania adopted in 1991, after the fall of the communist regime was based on the model of the French Constitution.

We consider appropriate to make a comparative analysis of how are organized the lower chambers of the legislatures of both countries. The paper includes a description of the organization of the Senate, the superior chamber of the French Parliament, and the Senate, the superior chamber of the Romanian Parliament. We analyze the structures of the components which function in the chambers, highlighting common features and differences on issues of organization of the two authorities.

Keywords:
superior chamber, senate, parliament, election, organization

* Preparator universitar drd., Universitatea "Constantin Brâncuşi" din Tg-Jiu

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Organizarea şi funcţionarea Senatului francez

"Senatul, Camera Superioară a Parlamentului, dispune de un statut propriu."*

Spre deosebire de Adunarea naţională, Senatul este ales (potrivit art. 24 din Constituţie) prin vot indirect. El asigură reprezentarea colectivităţilor teritoriale al Republicii. Francezii stabiliţi în afara Franţei sunt reprezentaţi în Senat.

"Senatorii sunt aleşi prin sufragiu universal indirect de către Colegiul Marilor Electori."†

Pentru a putea candida la funcţia de senator trebuie îndeplinite următoarele condiţii: să aibă cetăţenie franceză; să aibă vârsta de cel puţin 30 de ani; să fi satisfăcut toate obligaţiile prevăzute de Codul Serviciului Naţional.

Reforma electorală a prevăzut o creştere graduală a numărului de mandate senatoriale. Astfel în anul 2010 Senatul Franţei are 343 de locuri, urmând ca în anul 2011 Parlamentul să aibă 346 de locuri pentru senatori.

Biroul Permanent

La deschiderea primei şedinţe, după fiecare reînnoire a Senatului, cel mai în vârstă membru dintre cei prezenţi ocupă funcţia de preşedinte până la alegerea noului preşedinte.

Cei mai tineri şase senatori din cei prezenţi vor îndeplini funcţia de secretar până la alegerea Biroului Permanent.

Nicio dezbatere, cu excepţia alegerii preşedintelui Senatului, nu poate avea loc sub preşedinţia preşedintelui de vârstă. Imediat după instalarea preşedintelui de vârstă se procedează la alegerea Preşedintelui Senatului.

Ceilalţi membri ai Biroului Permanent sunt numiţi în şedinţa următoare.

Biroul Permanent are puteri depline pentru a hotărî asupra procedurii din Senat şi de a organiza şi conduce toate serviciile sale în condiţiile determinate de prezentul regulament.

Componenţa Biroului Permanent:

- Preşedinte – ales pe o perioadă de 3 ani;
- 8 Vicepreşedinţi – aleşi pe o perioadă de 3 ani;
- 3 chestori – aleşi pe o perioadă de 3 ani;
- 14 secretari – numiţi pe o perioadă de 3 ani.
- Vicepreşedinţii suplinesc preşedintele în caz de absenţă .

Atunci când Preşedintele Senatului este solicitat să exercite funcţia de Preşedinte al Republicii, în conformitate cu art. 7 din Constituţie, Biroul desemnează unul dintre vicepreşedinţi să îl înlocuiască provizoriu.

---

* *I. Alexandru,* Sisteme politico-administrative europene, Ed. Hamangiu, 2008, p. 229

† Ibidem, p. 230

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Alegerea Preşedintelui are loc prin vot secret.

Dacă în primul şi al doilea tur de scrutin niciunul dintre candidaţi nu reuşeşte să obţină majoritatea absolută, pentru cel de-al treilea tur de scrutin este suficientă majoritatea relativă. În caz de egalitate cel vechi dintre candidaţi este declarat învingător.

Alegerea vicepreşedinţilor şi a chestorilor are loc prin vot secret.

Dacă în primul şi al doilea tur de scrutin niciunul dintre candidaţi nu reuşeşte să obţină majoritatea absolută, pentru cel de-al treilea tur de scrutin este suficientă majoritatea relativă. În caz de egalitate cel vechi dintre candidaţi este declarat învingător.

După alegerea vicepreşedinţilor şi a chestorilor, preşedinţii Grupurilor parlamentare din Senat se reunesc pentru stabilirea listelor de candidaţi pentru completarea Biroul Permanent, astfel încât să fie respectată reprezentarea proporţională a Grupurilor. Lista este înaintată Preşedintelui Senatului pentru afişare.

Timp de o oră după afişare se pot face obiecţiuni la listă pentru nerespectarea proporţionalităţii. Pentru a fi acceptate obiecţiunile trebuie să fie redactate în scris şi semnate de treizeci de senatori, sau cel puţin de către un preşedinte de Grup; obiecţiunile se depun la Preşedintele Senatului.

Dacă nu s-a formulat nicio obiecţiune, lista candidaţilor este ratificată de către Senat şi Preşedintele Senatului procedează la numirea secretarilor.

După alegerea Biroului Permanent, Preşedintele Senatului aduce la cunoştinţă Preşedintelui Republicii şi al Adunării Naţionale, faptul că Senatul este constituit.

Senatorii se organizează pe grupuri în funcţie de apartenenţa lor politică. Nimeni nu poate face parte din mai multe grupuri. Fiecare grup are cel puţin 15 membri.

Comisiile Permanente

Senatul are şase comisii permanente:

- Comisia pentru afaceri culturale – cuprinde 56 de membri;
- Comisia pentru afaceri economice şi planificare – cuprinde 77 de membri;
- Comisia pentru afaceri externe, apărare şi forţele armate – cuprinde 56 de membri;
- Comisia pentru afaceri sociale – cuprinde 56 de membri;
- Comisia de finanţe, control bugetar şi conturi economice ale naţiunii – cuprinde 48 de membri;
- Comisia pentru legi constituţionale, legislaţie, sufragiu universal, pentru reglementarea administraţiei generale – cuprinde 48 de membri.

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Alegerea senatorilor

Senatorii sunt aleşi prin sufragiu universal indirect, de către un Colegiu electoral compus din reprezentanţii ai acestei circumscripţii: deputaţi, consilieri regionali, consilieri generali, consilieri municipali, aleşi prin sufragiu universal.

În momentul de faţă Senatul francez are un număr de 343 de locuri, urmând ca în anul 2011 să aibă 348 de locuri.

Până în anul 2003 senatorii aleşi aveau un mandat de 9 ani. Iar reînnoirea parţială Senatului era la fiecare trei ani şi se reînnoia o treime din locurile de senatori.

Odată cu reforma adoptată în iulie 2003, senatorii sunt aleşi de către acelaşi colegiu, pentru un mandat de 6 ani. Reînnoirea parţială are loc tot la fiecare trei ani, numai că de această dată se reînnoieşte jumătate din locurile de senatori.

Mandatul senatorial

Învestiţi prin sufragiu universal indirect, senatorii sunt aleşi de către un "Colegiu electoral" din aproximativ 150.000 de mari electori:

- 577 deputaţi;
- 1870 consilieri regionali;
- 4000 consilieri generali;
- 142.000 delegaţi ai consiliilor municipale.

Este vorba de un colegiu electoral compus în fiecare departament:

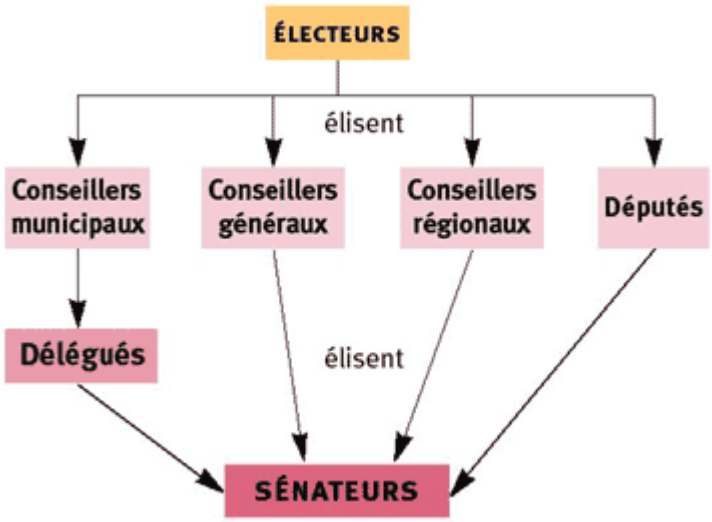
- deputaţii, consilierii generali şi consilierii regionali;
- delegaţii consiliilor municipale; aceştia reprezintă 95% din Colegiul electoral.

După cum se poate observa senatorii sunt aleşi esenţial de către consilierii municipali.

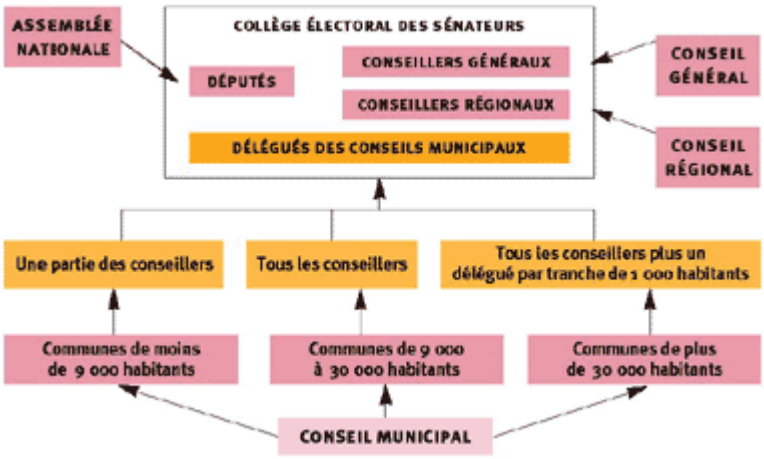
Numărul de delegaţi aleşi de către consiliile municipale, variază în funcţie de populaţie:

- Între 1 şi 15 delegaţi în localităţile care au mai puţin de 9.000 de locuitori;
- Toţi consilierii municipali (între 29 şi 69) în localităţile care au între 9.000şi 30.000 de locuitori;
- Pentru localităţile cu peste 30.000 de locuitori – toţi consilierii municipali plus încă un delegat pentru fiecare mie de locuitori peste 30.000.

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Sursa: www.senat.fr

Sursa: www.senat.fr

Modul de alegere al senatorilor:

- Prin scrutin majoritar în 2 tururi în departamentele care aleg 3 senatori sau mai puțin şi în teritoriile de peste mări;
- Prin reprezentare proporțională urmând regula celei mai mari medii în departamentele în care sunt aleşi 4 sau mai mulți senatori.

O caracteristică esențială a alegerilor pentru Senat este coexistența a două tipuri de alegeri: scrutin majoritar şi reprezentare proporțională.

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Scrutinul majoritar

Această metodă de vot este specifică în departamentele metropolitane şi în cele de peste mare ca şi în celelalte colectivităţi de peste mare cărora le sunt atribuite unul, două sau trei mandate de senatori.

Este vorba despre un scrutin majoritar în două tururi, în care pentru ca un candidat să fie ales, trebuie să obţină majoritatea absolută din sufragiile exprimate. Pentru a obţine majoritate absolută candidatul trebuie să îndeplinească două condiţii, cumulativ:

- Candidatul trebuie să obţină jumătate plus unu din voturile exprimate;
- Candidatul trebuie să obţină un număr de voturi care să fie cel puţin egal cu numărul a un sfert din alegătorii înscrişi pe listele electorale.

În cazul în care niciunul dintre candidaţi nu obţine majoritatea absolută, se procedează la un al doilea tur de scrutin. În acest caz, candidatul care obţine majoritatea relativă este desemnat câştigător. În caz de egalitate între doi candidaţi, cel mai în vârstă este declarat câştigător.

Votul pentru alegerea senatorilor este uninominal dacă departamentul este reprezentat de către un singur senator. Atunci când departamentului îi sunt alocate mai multe locuri, votul nu este un vot de listă, dar este un scrutin plurinominal care se caracterizează în felul următor:

- Candidaturile pot fi izolate;
- Listele nu sunt blocate – alegătorii având posibilitatea de a elimina nume, de a adăuga nume, amestecându-le în mai multe liste;
- La sfârşitul scrutinului, numărarea voturilor nu se face pe liste, ci pe nume.

Scrutinul proporţional

Acest mod de scrutin se aplică în departamentele cărora le sunt atribuite patru sau mai multe mandate de senatori.

Principiul de bază al scrutinului proporţional este că asigură o reprezentare a diferitelor tendinţe politice în fiecare circumscripţie, în proporţie exactă cu voturile obţinute. Reprezentarea proporţională presupune astfel votul de listă care oferă posibilitatea atribuirii de mandate şi majorităţii şi minorităţii.

În ceea ce priveşte aceste alegeri senatoriale, este vorba de liste blocate, fără posibilitatea de a amesteca listele şi fără posibilitatea de vot preferenţial.

În departamentele în care se aplică sistemul de vot al reprezentării proporţionale şi pentru alegerea senatorilor reprezentanţi ai francezilor stabiliţi în afara Franţei, fiecare listă de candidaţi trebuie să cuprindă cu două nume mai mult.

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Funcţiile Senatului

La fel ca Adunarea Naţională, Senatul îndeplineşte două funcţii:

1. Funcţia legislativă
2. Funcţia de control parlamentar

1. Funcţia legislativă

Senatul dezbate şi adoptă legi ordinare şi legi speciale.

În cazul în care un text de al unui proiect de lege este prezentat senatorilor, acesta poate proveni din mai multe surse diferite:

- Un proiect de lege depus de către Guvern în faţa Adunării Naţionale, votat de către această cameră şi trimis la Senat;
- Un proiect de lege depus de către Guvern la Senat;
- O propunere de lege ca urmare a iniţiativei a unuia sau mai multor senatori;
- O propunere de lege depusă de către unul sau mai mulţi deputaţi, votat de către Adunarea Naţională şi apoi trimis către Senat.

Textul depus este totodată înregistrat, tipărit şi distribuit astfel încât să fie adus la cunoştinţa tuturor senatorilor. Acest text va fi dezbătut de către Comisia permanentă care are competenţă, sau, foarte rar, este trimis spre dezbatere unei comisii care este constituită special pentru examinarea textului.

Înainte de a fi examinate în plen, toate proiectele sau toate propunerile de lege sunt transmise obligatoriu către o comisie care are sarcina de a le studia şi de a propune modificări.

Odată adoptat de către comisie, textul de lege în proiect este discutat şi votat de către senatori în şedinţă publică. Dezbaterea în şedinţă urmează o procedură foarte exactă în care intervin un număr de actori politici al căror rol este foarte bine definit. Persoanele participante sunt:

- Reprezentantul Guvernului, care poate fi ministrul sau un secretar de stat al cărui resort este afectat de textul în cauză. Rolul lor este acela de a preciza punctul de vedere al Guvernului;
- Raportorul desemnat de către comisie – persoană foarte importantă – al cărui rol este fundamental pe toată perioada dezbaterii;
- Dacă este cazul, raportorii desemnaţi de către comisia căreia i s-au solicitat avizele;
- Senatorii care doresc să îşi expună punctul de vedere;
- În sfârşit, preşedintele de şedinţă care este Preşedintele Senatului sau unul dintre Vicepreşedinţi. Acesta (preşedintele de şedinţă) conduce dezbaterile, citeşte textul, dă cuvântul şi îndeplineşte procedura de vot.

Guvernul, reprezentat de ministrul de resort, prezintă proiectul pe care îl propune. Raportorul rezumă principalele idei ale textului luat în discuţie, prezintă elementele de noutate aduse de el şi expune poziţia comisiei.

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

La această etapă de discuţii, fiecare senator – în special în cazul unei propuneri legislative – autorul acesteia are dreptul de a interveni pentru a face cunoscut propria sa opinie.

Chiar dacă teoretic orice senator poate lua cuvântul în timpul dezbaterii, în practica parlamentară regula este că fiecare grup politic deleagă unul dintre membrii săi pentru a face cunoscută poziţia celorlalţi senatori care fac parte din grupul parlamentar respectiv.

La finalul discuţiei generale se trece la dezbaterea textului în sine. Obiectul amendamentelor propuse este expus de către autorii acestora. Ulterior acestei proceduri se trece la vot. Fiecare senator poate să voteze pentru, împotrivă sau se poate abţine. Secretarii de şedinţă aleşi dintre senatori, sunt cei care numără voturile. În consecinţă preşedintele de şedinţă declară amendamentul propus adoptat sau respins.

După dezbaterea amendamentelor urmează actul final, şi anume votul asupra întregului text al proiectului de lege, cu modificările deja adoptate.

2. Funcţia de control a Senatului

Controlul exercitat de către Senat asupra Guvernului

Controlul asupra Guvernului se efectuează prin: dezbateri ale Senatului asupra declaraţiilor Guvernului; dezbateri de control la iniţiativa Senatului; întrebări orale.

Controlul permanent exercitat de către Senat prin comisii

Acest control este se manifestă prin: constituirea unor comisii de anchetă pentru diverse situaţii; controlul bugetar al Comisiei de finanţe; misiuni de informare; rapoarte de informare; audierile efectuate de către comisiile permanente.

Controlul asupra aplicării legii votate de Parlament

Acest control presupune: raportul anual asupra aplicării legii; stadiul de punere în aplicare pentru fiecare lege promulgată

Controlul exercitat asupra Uniunii Europene

Se realizează prin: comisia de afaceri europene; raportul de informare cu privire la Europa.

Organizarea şi funcţionarea Senatului român

Preşedintele Senatului este ales, prin vot secret, cu buletine de vot pe care sunt înscrise numele şi prenumele tuturor candidaţilor propuşi de grupurile parlamentare. Fiecare grup parlamentar poate face o singură propunere. Este

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

declarat ales preşedinte al Senatului candidatul care a întrunit, la primul tur de scrutin, votul majorităţii senatorilor.

Dacă nici un candidat nu a întrunit numărul de voturi necesar, se organizează un al doilea tur de scrutin, la care participă primii 2 candidaţi care au obţinut cel mai mare număr de voturi, sau, după caz, primul clasat şi candidaţii care s-au clasat pe locul al doilea cu un număr egal de voturi; va fi declarat preşedinte al Senatului candidatul care a obţinut cel mai mare număr de voturi din totalul voturilor exprimate. În caz de egalitate de voturi se organizează un nou tur de scrutin. Preşedintele Senatului este ales pe durata mandatului acestei Camere a Parlamentului.

Preşedintele Senatului are următoarele atribuţii: convoacă Senatul în sesiuni ordinare şi extraordinare; conduce lucrările Senatului, asistat de doi secretari; acordă cuvântul, moderează discuţiile, sintetizează problemele supuse dezbaterii, stabileşte ordinea votării, anunţă rezultatul acesteia şi proclamă rezultatul votului; asigură menţinerea ordinii în timpul dezbaterilor şi respectarea regulamentului; conduce lucrările Biroului permanent; reprezintă Senatul în relaţiile cu Preşedintele României, Camera Deputaţilor, Guvernul şi Curtea Constituţională; reprezintă Senatul în relaţiile interne şi externe; poate sesiza Curtea Constituţională, în condiţiile prevăzute la art.144 lit.a) şi b) din Constituţie; dispune de fondul preşedintelui, conform legii şi în limitele prevederilor bugetare; aprobă decontarea cheltuielilor pentru deplasările în străinătate pe care le-a dispus; aprobă indemnizaţiile persoanelor utilizate în cadrul Senatului în calitate de colaboratori, precum şi decontarea cheltuielilor suportate de persoanele invitate pentru audieri la Senat; îndeplineşte şi alte atribuţii prevăzute de prezentul regulament sau însărcinări date de Senat.

Preşedintele Senatului asigură interimatul funcţiei de Preşedinte al României, conform art.97 din Constituţie.

Biroul permanent

Biroul permanent al Senatului se compune din preşedintele Senatului, care este şi preşedintele Biroului permanent, patru vicepreşedinţi, patru secretari şi patru chestori, apartenenţa politică a membrilor biroului reflectând configuraţia politică a Senatului rezultată din alegeri.

Preşedintele este ales pe durata mandatului Senatului, iar ceilalţi membri ai Biroului permanent sunt aleşi la începutul fiecărei sesiuni ordinare.

Biroul permanent se convoacă din oficiu de către preşedintele Senatului sau la solicitarea a cel puţin cinci dintre ceilalţi membri ai săi, a unui grup parlamentar sau a cel puţin şapte senatori independenţi. Convocarea trebuie însoţită de o propunere de ordine de zi şi, eventual, de o propunere privind invitarea altor persoane la anumite puncte de pe ordinea de zi.

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Biroul permanent invită la lucrările sale liderii grupurilor parlamentare, preşedinţii comisiilor parlamentare sau alte persoane, ori de câte ori consideră necesar.

Biroul permanent lucrează în prezenţa majorităţii membrilor săi şi adoptă hotărârile cu votul deschis al majorităţii membrilor prezenţi.

Preşedintele Senatului convoacă Senatul în sesiuni ordinare şi extraordinare, conduce lucrările Senatului şi ale Biroului permanent, reprezintă Senatul în relaţiile interne şi externe, reprezintă Senatul în relaţiile cu Preşedintele României, Camera Deputaţilor, Guvernul şi Curtea Constituţională şi asigură interimatul funcţiei de Preşedinte al României în condiţiile în care această funcţie devine vacantă.

Vicepreşedinţii Senatului îndeplinesc, în ordinea stabilită de Biroul permanent, unele atribuţii ale preşedintelui, la solicitarea sau în absenţa acestuia.

Secretarii îl asistă pe preşedinte în conducerea lucrărilor Senatului, întocmesc lista înscrierilor la cuvânt, prezintă preşedintelui propunerile, amendamentele şi orice comunicări adresate Senatului, efectuează apelul nominal şi consemnează rezultatul votului, ţin evidenţa hotărârilor adoptate şi veghează la întocmirea stenogramelor.

Chestorii verifică modul de gestionare a patrimoniului Senatului, exercită controlul financiar, prezintă Senatului proiectul de buget şi încheierea exerciţiului bugetar anual, asigură menţinerea ordinii în sediul instituţiei.

Biroul permanent al Senatului are următoarele atribuţii:

- propune datele de începere şi de terminare ale fiecărei sesiuni, cere preşedintelui Senatului convocarea în sesiune extraordinară
- propune înscrierea pe ordinea de zi a aprobării Regulamentului Senatului sau a modificărilor acestuia
- pregăteşte şi asigură desfăşurarea în bune condiţii a lucrărilor Senatului
- primeşte proiectele de lege sau propunerile legislative şi decide:
- reţinerea proiectului la Senat şi sesizarea comisiilor permanente competente în vederea întocmirii rapoartelor şi avizelor, în cazul în care Senatul este competent să dezbată şi să adopte ca primă Camera sesizată, precum şi în cazul în care Senatul este sesizat de către Camera Deputaţilor
- transmiterea proiectelor de lege sau a propunerilor legislative Camerei Deputaţilor, în cazul în care aceasta este competentă să le dezbată şi să le adopte ca primă Cameră sesizată, ca urmare a hotărârii plenului Senatului şi cu avizul Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunităţi şi validări
- dispune difuzarea către senatori a proiectelor de lege, propunerilor legislative sau rapoartelor comisiilor, după îndeplinirea cerinţei prevăzute la lit.e) şi publicarea acestora pe site-ul Senatului
- stabileşte, cu consultarea preşedinţilor comisiilor, repartizarea proiectelor de lege şi a iniţiativelor legislative către comisii pentru amendamente,

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

avize şi întocmirea rapoartelor, precum şi termenul pentru fiecare din acestea
- întocmeşte proiectul ordinii de zi a şedinţelor Senatului şi programul de activitate, cu consultarea liderilor grupurilor parlamentare, a preşedinţilor comisiilor permanente şi a reprezentantului Guvernului pentru relaţia cu Parlamentul
- stabileşte, cu consultarea liderilor grupurilor parlamentare, timpul total de dezbatere şi alocarea acestuia pentru luări de cuvânt la dezbaterile politice, precum şi timpul total necesar şi alocarea acestuia pentru luări de cuvânt la declaraţiile politice
- organizează relaţiile Senatului cu parlamentele altor state sau cu organizaţiile parlamentare internaţionale
- supune spre aprobare Senatului componenţa numerică şi nominală a delegaţiilor la organizaţiile parlamentare internaţionale, pe baza deciziilor negociate de reprezentanţii grupurilor parlamentare
- supune aprobării Senatului proiectul de buget al acestuia şi contul de încheiere a exerciţiului bugetar
- aprobă regulamentele comisiilor permanente
- exercită controlul financiar-contabil intern, prin intermediul chestorilor şi ia hotărârile ce se impun în acest domeniu
- supune aprobării Senatului structura serviciilor acestuia
- propune Senatului numirea sau revocarea secretarului general şi a secretarului general adjunct
- aprobă statul de funcţii şi regulamentele de organizare şi funcţionare a serviciilor Senatului, la propunerea secretarului general
- controlează activitatea serviciilor Senatului
- aprobă Regulamentul privind paza şi accesul în sediul Senatului
- adoptă hotărâri care sunt obligatorii pentru senatori şi aparatul tehnic
- îndeplineşte orice alte atribuţii prevăzute de lege, de prezentul regulament sau hotărâte de Senat

Comisiile permanente ale Senatului

Comisiile Senatului sunt structuri interne de lucru constituite pentru examinarea, avizarea şi pregătirea proiectelor de lege în vederea dezbaterii în plenul Senatului, precum şi pentru realizarea funcţiei de control parlamentar.

Componenţa comisiilor se stabileşte potrivit configuraţiei politice a Senatului rezultate din constituirea iniţială a grupurilor parlamentare sau prin negocieri între reprezentanţii grupurilor parlamentare. Toţi senatorii, cu excepţia preşedintelui Senatului, sunt obligaţi să facă parte din cel puţin o comisie permanentă. Un senator nu poate face parte din mai mult de două comisii permanente, cu excepţia Comisiei pentru regulament.

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Fiecare comisie îşi alege un birou, ca organ de conducere, format din preşedinte, vicepreşedinte şi secretar. Comisiile îşi adoptă propriul lor regulament de organizare şi funcţionare, care se supune aprobării Biroului permanent şi se revizuieşte ori de câte ori este necesar. În cadrul Senatului funcţionează comisii permanente, comisii de anchetă, comisii speciale, inclusiv comisii paritare de mediere, sau comisii comune cu Camera Deputaţilor.

Atribuţii şi funcţionare

Biroul fiecărei comisii întocmeşte şi supune votului comisiei propuneri privind ordinea de zi a fiecărei şedinţe, atribuţiile ce revin fiecărui senator în cadrul comisiei, constituirea de subcomisii, precum şi sarcinile şi competenţa acestora, organizarea de şedinţe, de consultări sau audieri pe diverse teme din domeniul de activitate a comisiei, precum şi alte măsuri ce interesează bunul mers al activităţilor comisiei.

Preşedintele comisiei asigură reprezentarea comisiei în raporturile cu Biroul permanent şi cu celelalte comisii, conduce şedinţele comisiei, invită persoane din afara comisiei să participe la lucrările acesteia, are acces sau poate desemna un reprezentant al comisiei la şedinţele altor comisii care examinează lucrări ce prezintă importanţă pentru comisia pe care o conduce, semnează rapoartele şi celelalte acte elaborate de comisie şi îndeplineşte alte atribuţii prevăzute de regulamentul comisiei sau stabilite prin votul majorităţii membrilor acesteia.

Vicepreşedintele îndeplineşte, în lipsa sau la cererea preşedintelui, atribuţiile acestuia, precum şi alte atribuţii prevăzute de regulamentul comisiei sau stabilite prin votul comisiei.

Secretarul comisiei ţine evidenţa prezenţei senatorilor la şedinţe, urmăreşte primirea avizelor de la celelalte comisii permanente şi a punctului de vedere al Guvernului, asigură redactarea tuturor actelor comisiei, numără voturile exprimate în şedinţele comisiei, urmăreşte întocmirea proceselor-verbale ale şedinţelor, contrasemnează toate actele comisiei şi îndeplineşte orice alte atribuţii prevăzute de regulamentul comisiei sau stabilite prin votul acesteia.

Convocarea şedinţelor comisiei se face, potrivit programului de lucru al Senatului, de preşedintele acesteia sau, în lipsa sa, de vicepreşedintele care îl înlocuieşte, pe baza hotărârii biroului comisiei. Şedinţele comisiilor pot avea loc în acelaşi timp cu cele ale plenului, numai cu aprobarea Senatului. În afara programului de lucru, comisiile pot fi convocate şi pot ţine şedinţe cu aprobarea sau din dispoziţia Biroului permanent.

Comisiile pot adopta avize şi rapoarte numai în prezenţa majorităţii membrilor. Avizele şi rapoartele comisiilor se adoptă cu votul majorităţii membrilor prezenţi. Votul în comisie este deschis. La propunerea oricărui membru, comisia poate decide prin vot ca anumite avize şi rapoarte să fie supuse votului secret.

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

La şedinţele comisiilor pot participa şi senatori din alte comisii sau deputaţi care au legătură cu materialele aflate in dezbatere, fără a avea drept de vot.

Membrii Guvernului sau reprezentanţii mandataţi ai acestora au acces la lucrările comisiilor. În cazul în care comisiile solicită participarea la lucrările lor a unor membri ai Guvernului sau a conducătorilor unor instituţii publice, prezenţa acestora este obligatorie. În cazul propunerilor legislative, la dezbateri în comisii sunt invitaţi iniţiatorii.

Comisiile permanente sun: Comisia juridică, de numiri, disciplină, imunităţi şi validări; Comisia pentru buget, finanţe, activitate bancară şi piaţă de capital; Comisia economică, industrii şi servicii; Comisia pentru agricultură, silvicultură şi dezvoltare rurală; Comisia pentru politică externă; Comisia pentru administraţie publică, organizarea teritoriului şi protecţia mediului; Comisia pentru apărare, ordine publică şi siguranţă naţională; Comisia pentru muncă, familie şi protecţie socială; Comisia pentru învăţământ, ştiinţă, tineret şi sport; Comisia pentru sănătate publică; Comisia pentru cultură, artă şi mijloace de informare în masă; Comisia pentru drepturile omului, culte şi minorităţi; Comisia pentru egalitatea de şanse; Comisia pentru privatizare şi administrarea activelor statului; Comisia pentru cercetarea abuzurilor, combaterea corupţiei şi petiţii; Comisia pentru regulament.

Alegerea senatorilor

Alegerile pentru Senat se desfăşoară în acelaşi mod ca şi alegerile pentru Camera Deputaţilor.

Senatorii sunt aleşi prin vot universal, egal, direct, secret şi liber exprimat, potrivit legii electorale.

Membrii Senatului sunt aleşi pentru un mandat de 4 ani, care se prelungeşte de drept în stare de mobilizare, de război, de asediu sau de urgenţă, până la încetarea acestora. Alegerile pentru Camera Deputaţilor şi pentru Senat se desfăşoară în cel mult 3 luni de la expirarea mandatului sau de la dizolvarea Parlamentului.

Conform legii 35/2008* senatorii sunt aleşi uninominal pe circumscripţii electorale. Circumscripţiile electorale se împart în colegii uninominale. Senatorii se aleg în colegii uninominale prin scrutin uninominal, potrivit principiului reprezentării proporţionale. Norma de reprezentare pentru alegerea Senatului este de un senator la 160.000 de locuitori. Numărul locuitorilor care se ia în calcul este cel rezultat în urma ultimului recensământ al populaţiei, publicat de

* Legea nr. 35/2008 – Legea votului uninominal, Lege pentru alegerea Camerei Deputaţilor şi a Senatului şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităţilor administraţiei publice locale, a Legii administraţiei publice locale nr. 215/2001 şi a Legii nr. 393/2004 privind Statutul alesilor locali.

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

Institutul Naţional de Statistică. În fiecare colegiu uninominal pentru Senat va fi ales un singur senator. Alegerile se desfăşoară într-o singură zi care poate fi numai duminica.

Pentru organizarea alegerilor se constituie circumscripţii electorale la nivelul celor 41 de judete, o circumscripţie în municipiul Bucureşti şi o circumscripţie separată pentru românii cu domiciliul în afara României. Numărul total al circumscripţiilor electorale este de 43. Denumirea şi numerotarea circumscripţiilor electorale sunt prevazute în anexa care face parte integrantă din legea 35/2008. În fiecare colegiu uninominal, fiecare competitor electoral poate avea doar o singură propunere de candidatură. Un candidat poate reprezenta un singur competitor electoral într-un singur colegiu uninominal. Propunerile de candidaţi se depun la birourile electorale de circumscripţie care funcţionează la nivelul la care sunt aleşi candidaţii respectivi, cel mai tarziu cu 40 de zile înainte de data alegerilor.

Candidaţii independenţi trebuie să fie susţinuţi de minimum 4% din numărul total al alegatorilor înscrişi în listele electorale permanente din colegiul uninominal în care candidează, dar nu mai puţin de 2.000 de alegători pentru Camera Deputaţilor şi 4.000 de alegători pentru Senat.

Concluzii

Există deosebiri majore între modul în care este aleasă şi organizată camera superioară a Parlamentului francez şi camera superioară a Parlamentului român. Pe de o parte alegerea senatorilor în Parlamentul francez se realizează prin vot indirect de către un colegiu de electori format din aproximativ 150.000 de votanţi, ce reprezintă toate colectivităţile teritoriale ale statului francez, iar alegerea senatorilor în Parlamentul român se realizează prin vot direct de către toţi cetăţenii români care au drept de vot. De asemenea există deosebiri în ceea ce priveşte mandatul senatorilor; în Franţa senatorii au un mandat de 6 ani, iar în România au un mandat de 4 ani. În ceea ce priveşte alegerile pentru Senatul francez, acestea se organizează odată la 3 ani, moment în care are loc reînnoirea a jumătate din numărul de mandate senatoriale. Spre deosebire de Franţa, în România alegerile pentru Senat au loc odată la 4 ani, în acelaşi timp cu alegerile pentru Camera Deputaţilor şi se reînnoiesc toate mandatele. Senatorii în România reprezintă poporul român, spre deosebire de senatorii francezi care reprezintă colectivităţile teritoriale ale Republicii franceze. De asemenea există deosebiri între modul efectiv alegere a senatorilor, adică senatorii francezi sunt aleşi în două moduri – prin scrutin majoritar în două tururi şi prin reprezentare proporţională – aşa cum am prezentat mai sus, iar senatorii români sunt aleşi uninominal într-un singur tur, având-se în vedere la repartizarea mandatelor atât numărul de voturi obţinute de candidat cât şi numărul de voturi obţinute de competitorul electoral din partea căruia a candidat.

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010

References:

Alexandru, I. (2008). *Sisteme politico-administrative europene*, Ed. Hamangiu, 2008, p. 229

Legea nr. 35/2008 – Legea votului uninominal, Lege pentru alegerea Camerei Deputaţilor şi a Senatului şi pentru modificarea şi completarea Legii nr. 67/2004 pentru alegerea autorităţilor administraţiei publice locale, a Legii administraţiei publice locale nr. 215/2001 şi a Legii nr. 393/2004 privind Statutul alesilor locali.

www.senat.fr

LaDARU, I., (2010) The election and organization of the Superior Chamber of the French Parliament, compared with the Romanian Parliament in Jurnalul de Studii Juridice, Anul V, Nr. 1-2/2010